

המשרד העולמי התנגד לתביעת גורדוניה. ג-יה הוציאה גם ענין
ההכשרה והעליה ממסגרת החלוצ.

סדור המצב בגליציה מחייב הבאת שליחים מהארץ. השליחים
צריכים לקבל מהוה"פ סמכות רחבה להשליט סדר. מלבד זה צריכה
גורדוניה להתחייב שלא תעזוב בכל הזדמנות את המרכז ושכל
ההכשרה תעשה במסגרת החלוצ ולא מחוצה לו.

ד' אלול
5 ספטמבר
יום ב'

ישיבה עם מרכז החלוצ הכלל ציוני. סטופ, הדיר,
ברמינגר. בגליציה המזרחית יש 2000, במערב כ-1500 ובפולין
כ-3500. השנה היו 180 בהכשרה (מזרח גל., 80 במערב גליציה,
215 בפולין. עלתה קבוצה בת 20 לארץ עם המכביה (הם ברחובות).
הם מתאוננים שההסתדרות לא רצתה לסדרם, אם כי קבוצת גורדוניה
סודרה מיד. הסברתי להם עמדת ההסתדרות ביחס לקבוצות אלה.
שאלתי למהות הרעיונות של חנוכתם.

סטופ - לא יכלנו להסכים שתנועה חשובה בציונות
תשאר בלי נוער ושחפסק על חוף א"י. הצעיר שרוצה לעלות ארצה
היה מוכרח לצאת מהסת' ציוני סתם - ולהכנס להסתדרות. באופן
כזה הייתה כל עבודת הציונים הכלליים בשביל אחרים: כספים היו
מקבצים לאחרים, הנוער מסרו לאחרים. נשאר לציונים רק ציר
בסיים. אבל אין הציונים רוצים לטפל רק בסיים, איננו רוצים
שציונות כללית תהיה רק בשביל מיטלשטאנד. למיטלשטנד לא יהיה

נוער. בלי המשך בארץ לא תחקיים שום בציונות. משל -
לחרנגולת שהרגירות על ביצי אווזים. נבקעו הביצים - נכנסו
האווזים למים והחרנגולת רואה ועיניה כלות. מיד כשהצעיר בא
לארץ מתגלה שהוא אווז - ואין לשאת מצב כזה. הזקנים אומרים
שהפועלים והשמאלים בארץ הם המשכם וילדיהם, אבל אנו הצעירים
לא יכולים לשאת את הזרות והערירות. או שעלינו להכנס פה
לשמאל - וזה נגד השקפתנו - או שעלינו ליצור לנו חנועה בארץ.

מלבד זאת כחנועה הציונית הכללית היה הכל - מלבד
העיקר: אפשרות העליה לארץ. משום כך נהר הנוער לשמאל.
למען שיהיה לנו נוער - עלינו לסדר חלוץ ולנהל עליה. החלוץ
שלנו הקים לנו חנועת נוער - הנוער העברי, אחוה.

- מדוע אינכם מסקניים ומקימים בארץ הסתדרות עובדים

שלכם?

מכחינה ציונית כללית איני יכול להיות שונא להסת'.
אנו מכירים בערכה החיובי. אילו עבדנו 12 השנים האחרונות
כאשר עכשיו - היה לנו כוח בהסתדרות העובדים. לנו אין אישים -
כל האישים אצלכם. יש אינטרסים כלליים לכל הפועלים, ואם
ההסת' חתיחס אליהם כאל חברים - נעבוד רק את ההסת'.

- מהו המוטיב שמניע את הנוער לבוא אצלכם?

נוער זה אינו מודה בהשקפות השמאל. הפרימט הציוני
הוא עיקר אצלו.

אמרתי להם שאני יכל רק לקדם בברכה הופעה, הנושאת
בחבה הבראה לתנועה הציונית הכללית, בחנאי אחד - שעם שמירת
השקפותיהם המיוחדות הכלליות, יראו בכל שאר הפועלים חברים
לעבודה ויהיו חברים בהסת' העובדים.

- החלוץ שלהם מקבל בוגרים מאחוזה (כ-4000 חבר) ו
הנוער העברי (5500 בגליציה, 15000 בכל פולין).

סטופ שאל אם ההסת' חוזר לחבריהם להסתדר בארץ.

אמרתי להם שההסתדרות תראה בכל אחד מהם חבר שוה-
זכויות במאה אחוזים ותעשה להם מה שחששה לחברים אחרים.
וגם בחור קבוץ בעל פרצוף מיוחד אנו מעוניינים שהם לא יחבולו
במפלגתנו - כי חוספת אילו עשרות חברים למפלגתנו לא נותנת
כלום - אלא יהוו כוח בארץ שיספיע על הציונים הכלליים ויכניס
בהם אחריות ציונות ההגשמה.

- סטופ הולך השבוע לארץ עם שיירא של 80 חיירים.
אמרתי לו שיפגש עם המרכז החקלאי והוה"פ בדבר סידור חבריו.

ברמינגר (מהנוער העברי) והדר (מאחוזה) מוסרים
שמהסתדרויותיהם, וכן גם מגורדוניה ומפוע"צ אינם הולכים
לקומוניסמוס. כל היוצאים הם רק מהשה"צ. בזמן האחרון לדבריהם
חל שינוי לסובה בהשה"צ. פראי עשה הרבה לחקון המצב, וחבל
שנסע מכאן.

שאלתי על יחסם לחלוץ הכללי.

היו מסכימים להשתתף רק בסידור עניני ההכשרה והעליה ,
אבל בעניני חינוך אינם יכולים להשתתף עם החלוץ הכללי.

שאלתי למהות חינוכם?

במקום סוציאליזם ואינטר. מלמדים חבריהם הרצל ואחד.
אינם חוגגים 1 במאי (אינם יודעים מה יעשו בארץ). רואים
עצמם כהפועל הצעיר לפני כמה שנים.

הם מבקשים לשלוח להם חוזרי ההסתדרות. הבטחתי שנעשה
זאת, בתנאי שכל הדברים שלא ניתנו לפירסום - לא יתפרסמו על ידם.
התחייבו לכך.

שאלו לעזרת ההסתדרות בחישובות ובסידור משקי עזר -
אמרתי להם שכל העזרה הניתנת לקבוצים שלנו (בין בהדרכה ובין
בעזרה כספית) תנתן לקבוצים שלהם.

אה"צ - מרכז החלוץ הגליצי - יותר נכון ב"כ השה"צ,
טתם חלוצים, גורדוניה, התאחדות, כי המרכז בשלמותו אינו קיים.
על הפרק: על המצב, שליחים, משרדים אר"י.

שוורץ: מהועידה האחרונה אין שקט - המעוט נסתלק ולאחר
שהרוב וויתר ומילא דרישות המעטים (דרור וגורדוניה) - לא היתה
בכל זאת עבודה שיטתית. המעוט נסתלק מעבודה. התנגשות באה
בשאלת העליה (בדיקה מיוחדת וחלוקת הסרטיפיקטים). המעוט. סרטיפיק.
לגליציה מפני שהכשרה נחמעה כאן. בגלל המשבר בחרושח העץ
(המשוריות בנדבורנא העסיקו 200 חלוצים) צומצמה ההכשרה. גם
לרגל חוסר העבודה נחקשה החדירה לעבודה. השנה הוטב מצב ההכשרה.
הכשרת גורדוניה וההתאחדות נעשות מחוץ למסגרת החלוץ. מיסדים

פלוגות עירוניות.

פעולה תרבותית אין. בלי הקמת יחסים הוגנים בין
הגופים השונים - יהרס החלוצ. המעוט אינו רוצה להכנע מפני שאינו
יכל לדבריו לקבל את הקו האידיאולוגי של השה"צ.

שוורץ מציע איפוא:

שמירה על מסגרת החלוצ לבל חשבר,
חזרת המעוט על יסוד ערובה שלא נהל פעולת הכשרה ועליה
מחוץ לחלוצ,
החשת השליחים מהארץ,
הפעולה הארגונית, החרבותית וההכשרה. חסר
לשליחים.

מה יעשה מרכז החלוצ?

המרכז הפעיל יהיה מורכב משלשה: שני שליחים וחבר
אחד מפה. שוורץ מציע את רוק (סתם חלוצ).
השאלה היא אם מרכז כזה יצליח ליצור יחסי אמון והסכס
ולחלץ את התנועה מהמשבר.

וורבה - אין לדבר על המצב הארגוני בלבד. יש להגיע

לשורש המשבר. הצבור הציוני וההתאחדות בתוכו איבד האמון
לחלוצ לרגל מה שקרה פה ובארץ. למפלגה קומוניסטית שמארגנה
פה בשם ארבעס פארטיי נצטרפו רבים ממי שהיו בחלוצ. יציאה
בודדת תחנך בכל מקום. אבל כאן הייתה יציאה המונית. אנשים
שהיו במרכז נהפכו בוגדים. בשום ארץ לא קרה מה שהיה בגליציה.
מה גרם לכך? לא השה"צ ולא גורדוניה - אלא החלוצ אחראי בשורה

הראשונה. היה מקרה ששרידי השה"צ בבוליחוב נכנסו לאגודת פרץ (פסיב. קומוניסט.) והיו באותו זמן בחלוצ (רוק - הוצאנו אותם מהחלוצ. שוורץ - אנו פיזרנו את הקן בבוליחוב). וורבה - איך נמסור חברינו לחנוך לגוף שאין לנו בסחון בזיקתו הנפשית לציונות? מזלוטשוב היו צירים בוועידה 60 איש - ובאותו זמן היו בזלוטשוב רק 9 אנשים בהשה"צ. השאר "יצאו". בקבוצ נדבורנה ראו חברים מדביקים כרוזים "אדומים", ובמרכז החלוצ לא דנו כלל על המקרה ולא מסרו עליו דו"ח. איני מאשים איש בכוונה רעה. אולם המצב האובייקטיבי הוא רע. אולם אנשי השה"צ דנו על המשבר בינם לבין עצמם, אולם העניין נגע לכולנו, לכל החנועה, ולא שמענו על כל בירור. הצבוריות מטילה האחריות על ההתאחדות. ברלס בא אצלנו ואמר שהכלליים והמזרחי דורשים שהשה"צ לא יעלה הפעם. ענינו שהכלליים והמזרחי לא יכלים לפסוק הלכות בענין החלוצ. זהו ענינו. ועדה פנימית חבדוק. אלמלא עמדתנו זו היו פוסלים את השה"צ במשרד האר"י. משלש מאות איש שעלו מגליציה בשנתיים האחרונות חלק גדול בגד. רבים שבו, ומחברים מרכזיים. פרק זה לא ניתן להמשיך באמצעים אורגניזציוניים.

ברלס הודיע במשרד הארצישראלי שלרגל ה"מאורעות" בגליציה הפחיתו מ-108 עד 92 (לסובת פוע"צ) ובחלוקה הפנימית הפחיתו מ-76 עד 67 (לסובת הכלליים והמזרחי) את מספר הסרטיפיקטים.

בלי בירור הסבות שהביאו לידי מצב זה ובלי קביעת יסודות חנוכיים שיחשלו את החלוצ - אין אנו יכולים למסור

חברינו לחנוך השה"צ.

כשנפגשתי עם כמה סתם חלוצים היה לי רושם שאינם ציונים.

יש צורך בריאורגניזציה גמורה של החלוץ - חסול
ההסתדרות הקיימת, ורשימה חדשה של כל חבר באופן בודד. שליח
מא"י יבדוק את הנרשמים. איך? ישאל חברים נאמנים, ישוחח.
בכל מקום שנים שלושה אנשים נאמנים - לפי עצת הגופים שלנו -
שהם יעזרו לו בבדיקת חברי החלוץ. לאחר גמר ההרשמה נקראת
ועידה ונבחרת הנהלה.

עכשיו יש עוד אלמנטים מסופקים בחלוץ - ואם אח"כ
ישנו "המקרים" בגליציה - האחריות כולה תחול אז על ההסת'.
בארץ ההסת' יכלה למנות קומיסר, כי היא יכלה לראות מקרוב את
פעולתו ולהדריכו. אבל איך תקח עליה ההסת' אחריות לקומיסר
בפנה רחוקה בגליציה?

גוטהלף: אני מציין הקפדה מחמירה מצד חברינו על
חנוך ציוני וחלוצי של חברי השה"צ. אנחנו בסוחרים בנאמנות
הציונית של כל הגופים - אבל אין דבק. השה"צ אין לו יצר
שלטון, אנו מוכנים למסור כל השלטון להסת'. בהסת' יש מידה
יותר גדולה של אחריות מאשר בארגונים בחו"ל.

שאלתי אם לא יותר טוב ששליחי ההסת' יחד עם המרכז
העולמי יסדרו כאן את העניינים, כי שליחי ההסת' לבדם בלי
מרכז קרוב למקום לא יצליחו.

גוטהלף: כאן יש מצב פוליטי שהשה"צ הוא רוב, וגופים
אחרים הרגילים להיות הם מעוט. לא יתכן שלא ינתן לרוב של

השה"צ להיות רוב עם זכויות רוב כמו לגופים אחרים. בארצות אחרות השה"צ נמצא במעוט קטן בהנהלה - אם כי כוחו הארגוני יותר גדול, ואין הוא מרשה לעצמו התבדלות.

בשה"צ יש נאמנות רבה. לא תמיד היו הכוחות המספיקים והכשרונות לעמוד בפני צרה. עכשיו אנו רוצים לשחק את ההסת' בנשיאת העול. יש כאן גורמים מיוחדים - לחץ הקומוניזם הנפוץ באוקראינה.

צוקרמן - הסת' השה"צ בבוליהוב נתבטלה כולה על ידינו. סותר עוד כמה עובדות של וורבה. השה"צ היה מגרש מחוכו כל איש ששמץ חשד נפל עליו. הצעת וורבה פירושה חורבן החלוצ בגליציה. הזמן שידרש לריאורגניזציה כזו יספיק שהשחפנים יאכלו את החלוצ. מתנהלת עכשיו פעולה נמרצת ופרובוקציונית מצד השחפנים נגד כל הארגונים שלנו. הבדיקה האישית לא תועיל - כי דווקא הפרובוקטורים יציגו עצמם כציונים נאמנים. השאלה היא עכשיו להפעיל כל כוחות החלוצ בעזרת שליחי ההסת' למאמץ חנוכי רק בחלוצ.

שפירא - בגליציה נצטרפו שני גורמים: היחסים הקשים בין השה"צ וגורדוניה וההסת' (חוסר לויליות וטענות של ניצול רוב וקיפוח) - והמצב החנוכי והרעיוני בחלוצ. העיקר עכשיו קביעת הכיוון החנוכי. יש צורך בשנוי פעולת הסניף המקומי בחלוצ. לא מספיק שלשליח תהיה הסמכות לפזר קבוץ - אלא לנהל פעולה חינוכית.

דרושה משלחת בת יכולת פעולה. לא כל שליח יציל המצב בגליציה. יש לראות כאן מצב יוצא מן הכלל. המשלחת צריכה

לעמוד בקשר אמיץ עם הוה"פ. משלחת זו תקבע צורת ארגון הסניף ותכנית פעולתו החנוכית.

בוק (סחט חלוץ) - חוסר העליה וחוסר פעולת המשרד (לרגל העדר אמצעים) גרם למשבר. ההתאחדות יש לה רק כוונות מפלגתיות בחלוץ. רק המשלחת חפצל בחלוץ. על השליחים לקחת הרסן בידיהם.

ניימרק (דרור) - בסניפים לא התנהלה פעולה חינוכית, ומשום כך לא הספיקה פעולת הדכוי והגירוש של "הסוסיס". איני חולה כל התקוות על השליחים. נחוצה הרשמה חדשה - ועלינו לעבוד בכוחותינו אנו.

לוביניקר - אין חנועה חלוצית בגליציה, אין סניפים, אין פעולה חרבותית, אין כמעט הכשרה. מצב זה היה עוד לפני הסכסוך של הסרטיפיקטים. ההרשמה החדשה לא תהרוס כלום. אי קיום הסניפים נגרם אמנם במידה ידועה מפני אי השתתפות גורדוניה וההתאחדות. גם להבא לא נכנס לסניף חלוצי, כל זמן שהשה"צ ינהל את החנוך, - שאין לנו אמן בו. כאן יש לא רק שאלה קונסיסוציונית - אנו חרדים לנשמת חברינו. שום כוח פורמלי לא יביא אותנו לידי הכנסת חברינו לסניפים המתנהלים ע"י השה"צ - השה"צ אינו מוכשר עכשיו להדרכת החלוץ. אני מתנגד למשלחת רבילה של ההסת' כי משלחת תהיה רק ביאת כוח הגופים הפועלים בחלוץ. יש צורך בשליח מיוחד שלא יהיה קשור עם גוף - רק הוא יוכל להשתלט על המצב. יש צורך לארגן מחדש את החלוץ, ולקרוא ועידה. הוה"פ ידון לאחר הועידה אם יש למסור למרכז החדש את הפעולה או לא.

שוורץ - השה"צ אחז באמצעים חנוכיים לתקון המצב, וגורדוניה יודעת זאת. אין הצדקה לגולל הכל על השה"צ. אף מלה לא נכתבה על מאמצי השה"צ - פרסמו רק כשלונותינו.

סיכמתי:

אני רואה את ההצעה לפרק את החלוצ ולארגנו מחדש לגמרי. ההסת' לא צריכה לקחת על עצמה אחריות כזו. יש צורך במשלחת מוסמכת וחשובה שתקח את עניני החלוצ בידיה - בהשתתפות המרכז העולמי. אין לי בטחון שיעלה בידינו לשלוח דווקא את האנשים הכי מתאימים, אבל הוה"פ יצטרך לדון מחדש על המשלחת לאור הבירורים שהיו כאן. סתם שני שליחים כבכל פעם - לא יסכנו הפעם. לשליחים שיבואו ינתן יפוי כוח מלא לסדר את הפעולה והארגון.

נראה לי שיש צורך לקבוע - עד שגליציה חשוב למסלולה הנורמלי - תכנית פעולה חנוכית ותרבותית שתכיל את המינימום שהוא חובה על החלוצ, ותקבע את המכסימום שאין לעבור עליו בסניפי החלוצ.

על החברים המקומיים לעשות מאמצים לתקן יחסי החברים שבין הגופים השונים.

אין לי ספק בנאמנות הציונית וברצון הטוב והכנה של השה"צ לתקן המצב, אולם אין לי בטחון בכשרונו לעשות זאת. סגנון פעולתו החינוכית אינו הולם את המצב המסוכן בגליציה. קודם כל יש להחיש בוא המשלחת - ואולי, לא של שנים -

אלא שלשה!